

Pořadové číslo: 3

1. Název vzdělávacího programu:

Studium k rozšíření odborné kvalifikace zaměřené na výuku dějepisu

2. Obsah - podrobný přehled témat výuky:

	Vzdělávací předmět	Kredity	Zkratky předmětů	Počet hodin						Ukončení	
				Z			L			Z	L
				pv	ola	px	pv	ola	px		
1. ročník	Didaktika dějepisu pro druhý stupeň ZŠ	5	KVS/WDZS	10	0	0	0	0	0	Zk	-
	Didaktika dějepisu pro SŠ a gymnázia	5	KVS/WDSG	10	0	0	0	0	0	Zk	-
	Vybrané kapitoly z dějin pravěku a starověku	5	KVS/WDPS	20	0	0	0	0	0	Ko	-
	Vybrané kapitoly z obecných dějin středověku a novověku	10	KVS/WDOSN	25	0	0	0	0	0	Zk	-
	Vybrané kapitoly z českých dějin do roku 1918	10	KVS/WDCSN	25	0	0	0	0	0	Zk	-
	Obecné dějiny 20. století	10	KVS/WDOM	0	0	0	20	0	0	-	Zk
	Moderní české dějiny	10	KVS/WDMC	0	0	0	20	0	0	-	Zk
	Seminář k závěrečné práci	5	KVS/WDSZP	0	0	0	10	0	0	-	Zp
	CELKEM	60	140	90	0	0	50	0	0	3Zk, 1Ko	2Zk

Z - zimní semestr; L - letní semestr; pv – prezenční výuka; ola – on-line nebo off-line aktivity;

	Vzdělávací předmět	Kredity	Zkratky předmětů	Počet hodin						Ukončení	
				Z			L			Z	L
				pv	ola	px	pv	ola	px		
2. ročník	Dějiny státní správy a samosprávy v českých zemích	10	KVS/WDSCZ	20	0	0	0	0	0	Zk	-
	Dějiny práva	10	KVS/WDP	20	0	0	0	0	0	Zk	-
	Dějiny mezinárodních vztahů po roce 1848	10	KVS/WDMV	15	0	0	0	0	0	Zk	-
	Filozofie dějin	5	KVS/WDFD	15	0	0	0	0	0	Ko	-
	Dějiny evropské integrace	10	KVS/WDEI	0	0	0	10	0	0	-	Zk
	Dějiny náboženství	5	KVS/WDN	0	0	0	10	0	0	-	Ko
	Dějiny ekonomických teorií	5	KVS/WDEKT	0	0	0	10	0	0	-	Ko
	Genderová problematika v dějinách	5	KVS/WDGP	0	0	0	10	0	0	-	Ko
	CELKEM	60	110	70	0	0	40	0	0	3Zk, 1Ko	1Zk, 3Ko

Z - zimní semestr; L - letní semestr; pv – prezenční výuka; ola – on-line nebo off-line aktivity;

px – praxe; Zp – zápočet; Ko – kolokvium; Zk - zkouška

PhDr. Martina Číhalová, Ph.D.

Filozofie dějin

Mgr. Tomáš Hubálek, Ph.D. Genderová
problematika v dějinách Dějiny náboženství

PhDr. Pavel Kopeček, Ph.D.

Didaktika dějepisu pro SŠ a gymnázia Vybrané
kapitoly z dějin pravěku a starověku Obecné
dějiny 20. století
Moderní české dějiny

Mgr. Pavel Krákora, Ph.D.

Vybrané kapitoly z obecných dějin středověku a novověku
Vybrané kapitoly z českých dějin do roku 1918
Dějiny státní správy a samosprávy v českých zemích

JUDr. Z. Nováková, Ph.D.

Dějiny práva

Ing. A. Opletalová, Ph.D.

Dějiny ekonomických teorií

doc. Mgr. Antonín Staněk, Ph.D.

Seminář k závěrečné práci

Mgr. Monika Suková

Didaktika dějepisu pro druhý stupeň ZŠ

Mgr. Lucie Tungul, Ph.D.

Dějiny mezinárodních vztahů po roce 1848 Dějiny
evropské integrace

Didaktika dějepisu pro 2. stupeň ZŠ

Struktura vyučovací hodiny; Představení jednotlivých konceptů výuky dějepisu v současnosti; Strukturování forem a metod dějepisného vyučování a jejich aplikování do procesu výuky na základních školách vzhledem k individuálním specifickým vzdělávané skupiny; Klíčové kompetence ve výuce dějepisu (především se zaměřením na digitální kompetence) a mezipředmětové vztahy; Popularizační dějepisné projekty pro základní školy u školního i mimoškolního vyučování; Digitální výukové programy ve vyučování dějepisu; Oborová výuka dějepisu se zaměřením na žáky se SVP;

Cíle předmětu:

Po absolvování předmětu by studenti měli být schopni:

- používat vybrané formy a metody dějepisného vyučování,
- vysvětlit a obhájit vybraný způsob dějepisného vyučování,
- analyzovat význam cílů, úkolů a obsahu dějepisu,
- vyjmenovat vybrané příklady popularizace dějepisu na základní škole.

Literatura:

Beneš, Z. (ed.). *Historie a škola I. Otázky koncepce školního dějepisu*. Úvaly: Albra, 2002.

ČAPEK, V. *Jak učit dějepis moderně*. Praha: Akademie J. A. Komenského, 1992.

ČAPEK, V., GRACOVÁ, B., JÍLEK, T., VÝCHODSKÁ, H. *Úvod do studia didaktiky dějepisu*. Plzeň: ZČU, 2005.

FRANC, Aleš: Desatero inspirativních metodických materiálů pro výuku dějepisu [online]. In: Metodický portál RVP.CZ, 2011. [vid. 31. prosinec 2022]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/k/z/10373/DESATERO-INSPIRATIVNICHMETODICKYCH-MATERIALU-PRO-VYUKU-DEJEPISU.html>

HOMEROVÁ, M., PARKAN, F. *Dějepis – sbírka úloh pro společnou část maturitní zkoušky*. Praha: TAURIS, 2002.

JÍLEK, T. *Vybrané kapitoly z didaktiky dějepisu II*. Plzeň: ZČU, 1996.

JULÍNEK, S. a kol. *Základy oborové didaktiky dějepisu*. Brno: Masarykova univerzita, 2004.

JULÍNEK, S. *Úvod do teorie a praxe výuky dějepisu*. Brno: Masarykova univerzita, 1995.

KADERÁBKOVÁ, Markéta. *Metody výuky: Znáte je a víte, kdy, kterou použít?* [online]. 2020 [cit. 28.01.2023]. Dostupné z: <https://orangeacademy.cz/clanky/metody-vyuky/>

KLÍMA, B. a kol. *Mládež a dějiny*. Brno, 2000.

LABISCHOVÁ, D., GRACOVÁ, B. *Příručka ke studiu didaktiky dějepisu*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2008.

RIPKA, Vojtěch: *Současné trendy ve výuce dějepisu* [online]. In: Dějepis 21, 2019. [vid. 2. ledna 2023]. Dostupné z: <https://www.dejepis21.cz/soucasne-trendy-ve-vyuce-dejepisu>

RŮŽIČKOVÁ, J. *Didaktické inspirace*. Praha: ASUD, 1997.

SIEGLOVÁ, Dagmar: *Konec školní nudy. Didaktické metody pro 21. století*: Grada. Olomouc, 2020.

ZORMANOVÁ, Lucie: *Výukové metody komplexní - 2. část* [online]. In: Metodický portál RVP.CZ, 2012. [vid. 29.01.2023]. Dostupné z:

<https://clanky.rvp.cz/clanek/k/z/12959/VYUKOVE-METODY-KOMPLEXNI---2-CAST.html>

Didaktika dějepisu pro SŠ a gymnázia

Výukové programy a internetové weby ve vyučování dějepisu; Pojetí dějepisu v rámcových vzdělávacích plánech, učební plány a výuka dějepisu ve školních vzdělávacích plánech; Využití edukativních médií ve vyučování dějepisu; Mimoškolní vyučovací formy v dějepisném vyučování; Projekty ve školním dějepise; Rozbor a hodnocení učebnic dějepisu; Didaktický test v dějepisu; Cíle dějepisného vyučování, úkoly a obsah dějepisu; Didaktická analýza dějepisného učiva; Formy a metody dějepisného vyučování; Regionální dějiny a výuka dějepisu; Specifika výuky dějin 20. století.

Cíle předmětu:

Po absolvování předmětu by studenti měli být schopni:

- používat historické vzdělání pro práci učitele,
- pochopit a vysvětlit specifika dějepisného vyučování,
- analyzovat význam cílů, úkolů a obsahu dějepisu,
- znát a pochopit funkční zastoupení dějepisu v rámcových a školních vzdělávacích plánech gymnázií a středních škol.

Literatura:

Beneš, Z. (ed.). *Historie a škola I. Otázky koncepce školního dějepisu*. Úvaly: Albra, 2002.

ČAPEK, V. *Jak učit dějepis moderně*. Praha: Akademie J. A. Komenského, 1992.

ČAPEK, V., GRACOVÁ, B., JÍLEK, T., VÝCHODSKÁ, H. *Úvod do studia didaktiky dějepisu*. Plzeň: ZČU, 2005.

HOMEROVÁ, M., PARKAN, F. *Dějepis – sbírka úloh pro společnou část maturitní zkoušky*. Praha: TAURIS, 2002.

JÍLEK, T. *Vybrané kapitoly z didaktiky dějepisu II*. Plzeň: ZČU, 1996.

JULÍNEK, S. a kol. *Základy oborové didaktiky dějepisu*. Brno: Masarykova univerzita, 2004.

JULÍNEK, S. *Úvod do teorie a praxe výuky dějepisu*. Brno: Masarykova univerzita, 1995.

KLÍMA, B. a kol. *Mládež a dějiny*. Brno, 2000.

LABISCHOVÁ, D., GRACOVÁ, B. *Příručka ke studiu didaktiky dějepisu*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2008.

RŮŽIČKOVÁ, J. *Didaktické inspirace*. Praha: ASUD, 1997.

SIEGLOVÁ, Dagmar. *Konec školní nudy. Didaktické metody pro 21. století*: Grada. Olomouc, 2020.

Vybrané kapitoly z dějin pravěku a starověku

Hlavní etapy pravěkého vývoje; Pravěk na území českých zemí; Nejdůležitější staroorientální civilizace; Starověké Řecko; Starověký Řím; Významné osobnosti a historické dokumenty starověku; Starověká kultura a její dědictví v současném světě.

Cílem předmětu je seznámit studenty s vývojem pravěké společnosti, vývojem nejdůležitějších staroorientálních civilizací a jejich kulturou, politickým, hospodářským a kulturním vývojem starověkého Řecka a Říma a jejich kulturním odkazem.

Literatura:

BUCHVALDEK, M. *Dějiny pravěké Evropy*. Praha: SPN, 1985.

MĚŘÍNSKÝ, Z. *České země od příchodu Slovanů po Velkou Moravu I*. Praha: Libri, 2002. MĚŘÍNSKÝ, Z. *České země od příchodu Slovanů po Velkou Moravu II*. Praha: Libri, 2006. PODBORSKÝ, V. *Dějiny pravěku a rané doby dějinné*. Brno: FF MU v Brně, 2006.

SKLENÁŘ, K. *Biografický slovník českých, moravských a slezských archeologů*. Praha: Libri, 2005.

BURIAN, J., OLIVA, P. *Civilizace starověkého Středomoří*. Praha: Svoboda, 1984. ČEŠKA, J. *Zánik antického světa*. Praha: Vyšehrad, 2000.

OLIVA, P. *Kolébka demokracie*. Praha: Arista, 2000. OLIVA, P. *Svět helénismu*. Praha: Arista, 2002.

OLIVA, P. *Zrození evropské civilizace*. Praha: Scientia, 1995.

Vybrané kapitoly z obecných dějin středověku a novověku

Pád římské říše a Evropa po roce 476; Byzanc a její role v evropských dějinách; Francká říše – Merovejci; Karel Veliký a karolínská renesance; Patrimonium Sancti Petri; normanské nájezdy a jejich důsledky; Arabská říše a její expanze na Pyrenejském poloostrově; Svatá říše římská od doby vlády Jindřicha I. Ptáčníka; boj o investituru a vrchol středověkého papežství za pontifikátu Innocence III.; křížové výpravy do Svaté země; Francie za vlády Kapetovců; středověká Anglie; stoletá válka – příčiny a průběh; Pyrenejský poloostrov v období reconquisty; Balkánský poloostrov v raném a vrcholném středověku; expanze Osmanské říše; formování a pád Kyjevské Rusi (Rurikovci); Moskevské knížectví po roce 1276; Éra zámořských objevů 15. a 16. stol.; Francie, Anglie a Španělsko v 15. a 16. století; Svatá říše římská národa (národa německého) od konce 15. století; Třicetiletá válka – příčiny, průběh, následky; Evropa po třicetileté válce, Anglie a Nizozemí v 17. století; Francie Ludvíka XIV., Válka o španělské dědictví; Vzestup ruského impéria za vlády Petra Velikého a jeho následovníků; Válka a rakouské dědictví a sedmiletá válka; Osvícenský absolutismus; Vznik USA a válka o nezávislost; Francie Ludvíka XV. a XVI., krize Ancienne Régime a francouzská revoluce; Napoleonské války a Evropa po vídeňském kongresu (politika kvietizmu); Latinská Amerika v 19. století; Evropa po napoleonských válkách a revoluční rok 1848; Italské risorgimento; Proces sjednocení Německa; Ústup osmanské říše z Balkánu a vznik nezávislých států; Koloniální expanze v 19. stol.; Japonsko od druhé poloviny 19. století a reformy „Meidži“; Francie po roce 1848; Viktoriánská Anglie; Formování Trojdhody a Trojspolku.

Cílem předmětu je seznámit studenty s obecnými dějinami počínaje zánikem římského impéria roku 476 po vypuknutí první světové války v roce 1918. Výklad se soustředí především na dějiny evropských států, v kontextu 19. století budou rovněž zmíněny hlavní momenty dotýkající se dějin severní a Latinské Ameriky, Asie (Japonsko a Čína) a koloniální expanze evropských mocností.

Literatura:

- COLLINS, R. *Evropa raného středověku 300–1000*. Praha: Vyšehrad, 2005.
DVORNÍK, F. *Zrod střední a východní Evropy. Mezi Byzancí a Římem*. Praha: Prostor, 1999.
HAY, D. *Evropa pozdního středověku 1300–1500*. Praha: Vyšehrad, 2010.
HROCH, M. *Encyklopedie dějin novověku 1492–1815*. Praha: Libri, 2005. IM
HOF, U. *Evropa a osvícenství*. Praha: Lidové noviny, 2001.
JOHNSON, P. *Zrození moderní doby. Devatenacté století*. Praha: Academia, 1998.
LE GOFF, J., SCHMITT, J. C. (eds.) *Encyklopedie středověku*. Praha: Vyšehrad, 2002. LE
GOFF, J. *Středověký člověk a jeho svět*. Praha: Vyšehrad, 2003.
MUNDY, J. H. *Evropa vrcholného středověku 1150–1300*. Praha: Vyšehrad, 2008.
ŠVANKMAJER, M. A kol. *Dějiny Ruska*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2008.
WEITHMANN, M. *Balkán: 2000 let mezi východem a západem*. Praha: Vyšehrad, 2006.
ZWETTLER, O. *Obecné dějiny středověku*. Brno: Masarykova univerzita, 1995.

Vybrané kapitoly z českých dějin do roku 1918

Sjednocování slovanských kmenů a první státní útvary na našem území – Sámova říše a Velká Morava; Český stát v období 10.–12. století; České království v době vlády Přemysla Otakara I., Václava I. a Přemysla Otakara II.; Poslední Přemyslovci Václav II. a Václav III.; Lucemburkové na českém trůně; Husitství a vláda Jiřího z Poděbrad; Český stavovský stát – Jagellonci a nastup Habsburků; Český stát v 16. století – reformace a konfesijní struktura českých zemí; Rudolf II. a české země; České stavovské povstání a třicetiletá válka; Vláda Leopolda I., Josefa I. a Karla VI.; České země v době osvícenského absolutismu Marie Terezie a Josefa II.; Národní obrození – jednotlivé fáze; Průmyslová revoluce v českých zemích; Revoluční léta 1848–1849; Formování moderní české společnosti a politiky ve druhé polovině 19. století; České země v předvečer první světové války.

Cílem předmětu je seznámení studentů s českými dějinami od příchodu Slovanů na naše území, přes konstituování prvních státních útvarů, období raného středověku a formování české státnosti, mocenského vzestupu Přemyslovců v průběhu 12.–13. století, vlády Lucemburků, Jagellonců, stavovského státu a vlády Habsburků v období let 1526–1918.

Doporučení literatury:

Velké dějiny země koruny české. Sv. I–XIIIb. Praha, Litomyšl: Paseka, 1999–2013.
HARNA, J., FIŠER, R. *Dějiny českých zemí I., II.* Praha: Fortuna, 1998.

Rozšiřující literatura:

Dějiny země Koruny české. I. Praha: Paseka, 1995.
Dějiny evropské civilizace. II. Praha a Litomyšl: Paseka, 1995.
Dějiny země Koruny české. II. Praha: Paseka, 1995.
BĚLINA, P., KAŠE, J., KUČERA, J. P. *České země v evropských dějinách II, III.* Praha, Litomyšl: Ladislav Horáček – Paseka, 2006.
CURHA, J., ELLINGER, J., GJURIČOVÁ, A. *České země v evropských dějinách IV.* Praha, Litomyšl: Ladislav Horáček – Paseka, 2006.
HORA-HOŘEJŠ, P. *Toulky českou minulostí. 1.–13. díl.* Praha: Via facti, 1995–2012.
ŠAROCHOVÁ, G. *České země v evropských dějinách I.* Praha, Litomyšl: Ladislav Horáček – Paseka, 2006.

Obecné dějiny 20. století

Svět a světová politika na počátku 20. století; Příčiny a průběh I. světové války; Versailleský systém a vznik národních států ve střední Evropě; Vývoj ve 20. a 30. letech 20. století – hospodářská krize, nástup fašismu a nacismu; Příčiny a průběh II. světové války; Formování supervelmocí a studená válka; Proces dekolonizace; Vývoj sovětského bloku v 2. polovině 20. století; Základní směry historického vývoje na konci 20. století.

Cílem předmětu je seznámení studentů s historickým vývojem v období 20. století, významnými historickými dokumenty a postavami evropské historie, evropské integrace po 2. světové válce a současnými konflikty a problémy vyplývající z historického vývoje Evropy a světa.

Literatura:

Oxfordský atlas moderních světových dějin. Praha: Odeon, 1991.

Encyklopedie moderní historie. Praha 1998, 1999. JOHNSON, P. *Dějiny 20. století.* Praha: Rozmluvy, 2008.

NÁLEVKA, V. *Světová politika ve 20. století.* Praha: Aleš Skřivan, 2000.

BĚLINA, P., PEČENKA, M., MORAVCOVÁ, D. *Kapitoly z dějin mezinárodních vztahů 1914–1941.* Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1994.

PLECHANOVÁ, B., FIDLER, J. *Kapitoly z dějin mezinárodních vztahů 1941–1995.* Praha, 1997.

ROBERTS, J. M. *Dvacáté století: dějiny světa od roku 1901 do současnosti.* Praha: Beta – Dobrovský, 2004.

VINEN, R. *Evropa 20. století.* Praha: Vyšehrad, 2007.

VYKOUKAL, J., LITERA, B., TEICHMAN, M. *Východ. Vznik, vývoj a rozpad sovětského bloku 1944–1989.* Praha: Libri, 2000.

WARNER, K. F. (ed.) *Kronika 20. století.* Praha: Fortuna Print, 2000.

Moderní české dějiny

I. světová válka 1914–1918; Vznik ČSR a muži 28. října; Tzv. I. ČSR let 1918–1938 – politický, hospodářský a kulturní vývoj; Ohrožení a zánik ČSR; 2. světová válka, nacistická okupace a osvobození ČSR; Československo v poválečném období 1945–1948; Únor 1948a nastolení komunistického systému; Pražské jaro 1968 a období normalizace; Zánik komunistického totalitního systému v roce 1989; Rozpad Československa na počátku 90. let 20. století.

Cílem předmětu je prohloubení poznatků vztahujících se k moderním českým dějinám a porozumění základním problémům moderní české státnosti v kontextu s evropskými a světovými dějinami. Pozornost je věnována i dějinám menšin žijících v minulosti a současnosti na území českého státu (Němci, Židé, Romové) a konfliktním liniím vyplývajících z tohoto soužití.

Literatura:

BĚLINA, P. a kol. *Dějiny zemí Koruny české. II.* Praha: Paseka, 1992.

ČAPKA, F. *Dějiny zemí Koruny české v datech.* Praha: Libri, 1998.

KAPLAN, K. *Československo v letech 1945–1948, 1949–1953, 1953–1966, 1967–1969. I. a IV. část.* Praha: SPN, 1991–1993.

KÁRNÍK, Z. *České země éře První republiky (1918–1938). Díl I. Vznik, budování a zlatá léta republiky (1918–1929). Praha 2000. Díl II. Československo a české země v krizi a v ohrožení (1930–1935).* Praha: Libri, 2002. *Díl III. O přežití a o život (1936–1938).* Praha: Libri, 2003.

SMETANA, V., GJURIČOVÁ, A., ELLINGER, J., CUHRA, J. *České země v evropských dějinách. IV.* Praha, Litomyšl: Paseka, 2006.

KRÁKORA, P., KOPEČEK, P. *Dějiny Československa 1918–1992.* Praha: Epoque, 2010. (dostupné jako studijní opora v elektronické podobě na LMS UNIFOR a také na stránkách Katedry společenských věd)

KOPEČEK, P. *Významné dokumenty českých dějin.* (studijní opora na stránkách Katedry společenských věd v sekci Dokumenty)

Seminář k závěrečné práci

Úvod do problematiky; Základní pravidla pro tvorbu závěrečné práce oboru historie; Kritéria nezbytná pro naplnění odborné stránky závěrečné práce (struktura textu, ad.); Závazné normy pro publikovaný text – poznámkový aparát (odkazy), práce s literaturou, rejstříky, formální úprava textu; Odkazy – bibliografické citace dokumentů ISO 690 a ISO 690 a. Příklady pro tvorbu odborného textu závěrečné práce.

Doporučená literatura:

FAJKUS, B. *Současná filosofie a metodologie vědy*. Praha: Filosofia, 1997.

HOLOUŠOVÁ, D., KROBOTOVÁ, M. *Diplomové a závěrečné práce*. Olomouc: VUP, 2002.

ŠANDEROVÁ, J. *Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách: několik zásad pro začátečníky*. Praha: SLON, 2005.

Dějiny státní správy a samosprávy v českých zemích

System správy v českých zemích v období středověku; Český stavovský stát, jeho členění, funkce a instituce před a po roce 1627; Události roku 1848 v českých zemích; Ustavení státní správy a samosprávy v Rakousku po roce 1848; Vznik tzv. dualismu roku 1868; Konstituování ČSR a její správní uspořádání v letech 1918–1938; Tzv. II. ČSR – říjen 1938 až březen 1939: správní uspořádání; Okupace a správní uspořádání Protektorátu Čechy a Morava 1939–1945; Státní správa a samospráva po roce 1945 – správní reformy let 1949, 1960 a 1968; Vývoj státní správy a samosprávy po roce 1989 – vznik ČR k 1. 1. 1993, formování krajské samosprávy.

Literatura:

HLEDÍKOVÁ, Z., JANÁK, J., DOBEŠ, J. *Dějiny správy v českých zemích: od počátků státu po současnost*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

ČECHÁK, V. *Vývoj veřejné správy v Československu a České republice (1945–2004)*. Praha: Eupress, 2005.

SCHELLE, K. *Vývoj české veřejné správy*. Ostrava: Key Publishing, 2008.

STARÝ, M. *Vývoj veřejné správy v českých zemích do roku 1848*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2007.

Dějiny práva

Cílem předmětu bude seznámení studentů s historickým vývojem legislativní úpravy fungování společenských vztahů od doby nejstarších psaných právních dokumentů přes období středověku, novověku, s akcentem na ústavní a právní vývoj v českých zemích v období 17. a 18. století, v období první republiky, druhé republiky, Protektorátu Čechy a Morava, Československa po 2. světové válce, České socialistické republiky, Československé federativní republiky v souvislostech navazujících na právní úpravu současné samostatné České republiky včetně výčtu nejvýznamnějších právních památek z jednotlivých období právního vývoje.

Literatura:

GRÓNSKÝ, J. *Komentované dokumenty k ústavním dějinám Československa*. Praha: Karolinum, 2005.

KINCL, J. a kol. *Římské právo*. Praha: C. H. Beck, 1995.

KUKLÍK, J. *Dějiny československého práva 1945–1989*. Praha: Auditorium, 2011. SCHELLE, K. *Historie českého ústavního práva*. Podhájska: Východoeurópska agentura pre rozvoj, 2011.

VOJÁČEK, L. a kol. *Nástin právních dějin*. Brno: MU Brno, 2011

Dějiny mezinárodních vztahů po roce 1648

V rámci předmětu budou studenti seznámeni s vybranými tématy z dějin mezinárodních vztahů. Důraz bude kladen na formování mezinárodního politického systému zvláště v období 19. a 20. stol. Zohledněny budou zásadní mezníky dějin, které měly vliv na podobu mezinárodní politiky a její proměny.

Literatura:

- KREJČÍ, O. *Mezinárodní politika*. Praha: Victoria Publishing, 1997.
- MORAVCOVÁ, D., BĚLINA, P. *Kapitoly z dějin mezinárodních vztahů 1914–1941*. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1998.
- NÁLEVKA, V. *Kapitoly z dějin studené války. Díl 1*. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1997.
- PLECHANOVÁ, B., FIDLER, J. *Kapitoly z dějin mezinárodních vztahů 1941–1995*. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1997.
- SKŘIVAN, A., DRŠKA, V. STELLNER, F. *Kapitoly z dějin mezinárodních vztahů 1648–1914*, Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1994.
- SORENSEN, G. *Stát a mezinárodní vztahy*. Praha: Portál, 2005.
- VYKOUKAL, J., LITERA, B., TEJCHMAN, M. *Východ. Vznik, vývoj a rozpad sovětského bloku 1944-1989*, Praha: Libri 2000.
- WAISOVÁ, Š. *Mezinárodní organizace a režimy*. Praha: Eurolex Bohemia, 2003. WAISOVÁ, Š. *Úvod do studia mezinárodních vztahů*. Dobrá voda: Aleš Čeněk, 2002. WAISOVÁ, Š. *Řešení konfliktů v mezinárodních vztazích*. Praha: Portál, 2005.

Filozofie dějin

Cílem předmětu bude seznámit studenty s českými mysliteli, historiky a filozofy, kteří se ve své práci věnovali filozofii českých dějin – především budou zmíněny jména F. Palackého, T. G. Masaryka, E. Rádl, J. Pekaře, E. Beneše, Z. Nejedlého, Z. Kalisty, J. Patočky a P. Pitharta. V této souvislosti bude poukázáno na vybraná a zároveň klíčová témata českých dějin, kterými se tito autoři zabývali.

Základní literatura:

HAVELKA, M. *Spor o smysl českých dějin*. Praha, Torst, 1995.

Doporučená literatura:

MASARYK, T. G. *Světová revoluce*. Praha: Čin, 1923. RÁDL,

E. *Válka Čechů s Němci*. Praha: Melantrich, 1991. PEKAŘ, J.

Smysl českých dějin. Praha: Čin, 1929.

BENEŠ, E. *Světová válka a naše revoluce*. Praha: Čin, 1930.

NEJEDLÝ, Z. *Spor o smysl českých dějin*. Praha, 1914.

NEJEDLÝ, Z. *T. G. Masaryk*. Praha: Čin, 1930–1937.

PATOČKA, J. *Kacířské eseje o filozofii dějin*. Praha: Torst, 2007.

Dějiny evropské integrace

V rámci předmětu budou studenti seznámeni s vybranými tématy z oblasti evropské integrace. Zohledněny budou historické kořeny evropské integrace s tím, že pozornost bude věnována významným mezníkům integračních procesů. Důraz bude rovněž kladen na souvislosti s aktuálním děním v Evropské unii.

Tematické celky:

1. Evropská kulturní tradice.
2. Kořeny evropské integrace.
3. Počátky evropské spolupráce od konce druhé světové války do roku 1949.
4. Počátky evropské integrace – Schumanův plán a ESUO
5. Druhá fáze evropské integrace 1955–1959.
6. Evropská integrace v 70. letech 20. století.
7. Na cestě k Evropské unii 1985–1993.
8. Problémy EU v 90. letech 20. století.
9. Proces rozšiřování Evropské unie.
10. Evropská unie v současnosti.

Literatura:

- DAWSON, CH. *Porozumět Evropě*. Praha: ZVON, 1995.
- FIALA, P., PITROVÁ, M. *Evropská unie*. Brno, 2003.
- GERBET, P. *Budování Evropy*. Praha: Karolinum, 2004.
- MASARYK, T. G. *Nová Evropa: stanovisko slovanské*. Brno: Doplněk, 1994. MEZIHORÁK, F. *Evropanství a integrace*. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2001. MEZIHORÁK, F. *Galerie velkých Evropanů*. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2002. MEZIHORÁK, F., SKOUPÁ, D. *Malá encyklopedie velkých Evropanů*. Olomouc: Votobia, 1995.
- MEZIHORÁK, F., STANĚK, A. *Antologie textů k evropské integraci*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005.
- PITROVÁ, M. *Institucionální struktura Evropské unie*. Brno: Masarykova Univerzita, 2000.
- STANĚK, A. *Výchova k občanství a evropanství*. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2007.

Dějiny náboženství

Cílem předmětu bude podat základní přehled světových náboženství, jejich historického vývoje včetně role, kterou sehrávají v současném světě. Jde o to, aby posluchači mnohotvárnému a mnohobarevnému světu náboženství lépe porozuměli, protože vzájemné poznání a pochopení je první předpoklad pokojného soužití multikulturního světa. Předmět sestává z následujících tematických okruhů:

1. Vznik a vývoj náboženství
2. Kmenová náboženství
3. Mezopotámské náboženství „Historie začíná v Sumeru – Zarathustra“
4. Údolí Indu – hinduizmus
5. Buddhizmus – džinizmus
6. Čínské náboženství
7. Zeus a řecké náboženství
8. Náboženství Slovanů a Germánů
9. Křesťanství východní a západní, reformace
10. Islám

Literatura:

- ELIADE, M. *Dějiny náboženských představ a idejí – I.–III. díl*. Praha: Oikoymenh, 1995.
ELIADE, M., CULIANU I. P. *Slovník náboženství*. Praha: Český spisovatel, 1993.
HALÍK, T. *Prolínání světů-ze života světových náboženství*. Praha: Lidové noviny, 2006.
HELLER, J., MRÁZEK M., *Nástin religionistiky*. Praha: Kalich 1988.
HELLER, J. *Starověká náboženství*. Praha: Kalich, 1988.
KUBALÍK, J. *Dějiny náboženství*. Praha: ČKCH, 1988.
KÜNG, H. *Po stopách světových náboženství*. Brno: CDK, 2006.
ŠPINER, D. *Člověk a náboženství*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006.

Dějiny ekonomických teorií

Cílem předmětu bude seznámení studentů s vývojem ekonomického myšlení. Bude sestávat z následujících tematických okruhů: Počátky teoretického ekonomického myšlení; Merkantilismus (J. B. Colbert); Formování klasické politické ekonomie (W. Petty, J. Locke, F. Quesnay, A. Smith, D. Ricardo, J. S. Mill); Ekonomická teorie německé historické školy (M. Weber, A. Wagner); Sociální a socialistické kritiky kapitalismu (T. More, Ch. Fourier, R. Owen); Politická ekonomie Karla Marxe; Rakouská škola (C. Menger); Neoklasická ekonomie (V. Pareto, A. Marshall, A. C. Pigou); Keynesiánská ekonomie (J. M. Keynes); Soudobé směry ekonomického myšlení (M. Friedman, R. E. Lucas, A. B. Laffer).

Literatura:

- HOLMAN, R. *Dějiny ekonomického myšlení*. Praha: C. H. Beck, 2005. ISBN 978-80-7179-380-9.
- HOLMAN, R. *Ekonomie*. 5. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. 720 s. ISBN 978-80-7400-006-5.
- SAMUELSON, P. A., NORDHAUS, W. D. *Ekonomie*. 19. vyd. Praha: Svoboda, 2013. 770 s. ISBN 978-80-205-0629-0.
- SCHUMPETER, J. A. *History of Economic Analysis*. London: Allen and Unwin, 1986. ISBN 978-00-4330-376-4.
- SEDLÁČEK, T. *Ekonomie dobra a zla*. Praha: Nakladatelství 65. pole, 2009. 270 s. ISBN 978-80-903944-3-8.
- SIRŮČEK, P. *Hospodářské dějiny a ekonomické teorie*. Praha: Melandrium, 2007. 511 s. ISBN 978-80-86175-53-9.
- SOJKA, J. *Dějiny ekonomických teorií*. Praha: Havlíček Brain Team, 2010. ISBN 978-80-87109-21-2.

Genderová problematika v dějinách

Cílem předmětu bude postihu vývoje a proměn v přístupu společnosti k problematice genderu. Ta bude zasazena do historického rámce, který poukáže na hlavní problémy jednotlivých epoch a charakterizuje způsoby jejich řešení v minulosti od starověku po 21. století. Budou akcentovány nejvýraznější historické mezníky, ovlivňující chování společnosti, posuny v myšlení a chování lidí v této oblasti.

Tematická náplň (orientační):

- 1) Terminologické vymezení pojmů, stručná charakterizace ve vztahu k pravěké a starověké společnosti.
- 2) Popis různých kulturních oblastí starověku – Egypt, Řecko, Řím, Indie a problematika genderu.
- 3) Pohledy středověku – typické projevy společnosti ve vztahu ke genderu (náboženství a postavení žen ve středověku, ženy a vzdělání ve středověku atp.).
- 4) Změna myšlení společnosti s příchodem novověku (vliv průmyslové revoluce, počátky feministického hnutí).
- 5) Příchod 20. století a posun v myšlení lidí (dvě světové války a jejich odraz v oblasti genderu).
- 6) Problematika genderu v Československu (1918–1992) a České republice (od r. 1993) s důrazem na hlavní politické události v zemi (problémy genderu v 21. století, charakteristika soudobé civilizace).

Doporučená studijní literatura:

Kolektiv autorů. *Analýza současné situace v rovnosti žen a mužů v oblasti věcné působnosti MŠMT*. Praha: Sociologický ústav, 2002.

BARŠA, P. *Politika rodu a sexuální identity*. Brno: Masarykova univerzita, 2002.

BOCK, G. *Ženy v evropských dějinách: od středověku do současnosti*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2007.

BOURDIEU, P. *Nadvláda mužů*. Praha: Karolinum, 2000.

CAMERON, D. *The Feminist Critique of Language*. London: Routledge, 1999.

ČADKOVÁ, K. a kol. *Dějiny žen, aneb, Evropská žena od středověku do 20. století v zasetí historiografie*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2006.

EISLEROVÁ, R. *Číše a meč, agrese a láska, aneb Žena a muž v průběhu staletí*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1995.

ENNENOVÁ, E. *Ženy ve středověku*. Praha: Argo, 2001.

LE GOFF, J., SCHMITT, J. *Encyklopedie středověku*. Praha: Vyšehrad, 2002.

LYNN, A. *Zrození moderní ženy: Evropa 1789–1918*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2005.

NEUDORRFLOVÁ, M. *České ženy v 19. století*. Praha: Janua, 1999.

OAKLEY, A. *Pohlaví, gender a společnost*. Praha: Portál, 2000.

3. Forma:

Kombinace přednášek a seminářů. Aktivita účastnic a účastníků může mít podobu jak individuální, tak i skupinové práce.

Skupinovou prací se myslí vzájemná (skupinová) spolupráce účastníků (např. při řešení zadaných domácích skupinových úkolů, na řešení úkolů z výuky atd.). Jedná se o jednu z organizačních forem výuky, která reaguje na požadavky současné společnosti (kooperace, řešení problémů v týmu), a která zároveň doplňuje výuku o postupy. Jejím přínosem je rozvíjení komunikace.

Požadovaná minimální účast na daném vzdělávacím programu je stanovena na 80 % prezenční docházky.

4. Vzdělávací cíl:

Studium je určeno k rozšíření odborné kvalifikace pedagoga a získání způsobilosti v souladu s § 22 odst. 2 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a § 6 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 317/2005 Sb. o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.

Cílem studia je umožnit učitelům a učitelkám se stávající aprobací pro výuku na 2. stupni ZŠ či SŠ rozšířit si kvalifikaci pro výuku dějepisu na 2. stupni ZŠ a SŠ.

Absolvent/ka získá kvalifikaci učitele/učitelky dějepisu na 2. stupni ZŠ a na střední škole.

Program je koncipovaný tak, že se ve všech výše uvedených předmětech jeho účastníci (studující program) zabývají problematikou výuky žáků v heterogenní skupině, jsou připravováni na optimální výchovně vzdělávací působení na každého žáka dle jeho individuálních zvláštností.

Vyučující se zaměřují na aktuální otázky školské praxe pro cílové skupiny žáků základních a středních škol, zejména na tvorbu individuálních studijních plánů, postavení asistenta pedagoga či inkluzivní způsob vzdělávání, to vše v kontextu vyhlášky 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

5. Hodinová dotace:

Studijní program je realizován prezenční formou ve čtyřech semestrech. Celkově program zahrnuje 250 hodin výuky.

Požadovaná minimální účast na daném vzdělávacím programu je stanovena na 80 % prezenční docházky.

6. Počet účastníků a upřesnění cílové skupiny pedagogů:

Program je určen pro absolventky a absolventy akreditovaných magisterských studijních programů v oblasti pedagogických věd zaměřených na přípravu učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů 2. stupně ZŠ a SŠ se způsobilostí vykonávat přímou pedagogickou činnost výukou jiného předmětu než všeobecně-vzdělávacího předmětu dějepis na druhém stupni základní školy a na střední škole

Disciplíny jsou inovovány v souladu s vývojem vědy a nejnovějšími trendy jednotlivých oblastí vzdělávacího programu.

Počet účastníků ve skupině je minimálně 5, max. 15.

7. Plánované místo konání:

Výuka bude probíhat v učebnách Pedagogické fakulty UP v Olomouci, které disponují potřebným technickým zázemím (internet, interaktivní tabule, dataprojektory apod.). Kontaktní forma výuky pomáhá vytvářet prostředí ke sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe. Podkladem pro studium budou studijní opory s doporučenou základní studijní literaturou, která bude korespondovat s tematickým zaměřením přednášek jednotlivých vyučovaných předmětů.

8. Jmenný přehled lektorů s podrobnými informacemi o odborné praxi v oboru:

ČÍHALOVÁ Martina, PhDr., Ph.D.

HUBÁLEK Tomáš, Mgr., Ph.D.

KOPEČEK Pavel, PhDr., Ph.D.

KRÁKORA Pavel, Mgr., Ph. D

NOVÁKOVÁ Zdenka, JUDr., Ph.D.

OPLETALOVÁ Alena, Ing., Ph.D.

STANĚK Antonín, doc. Mgr., Ph.D.

TUNGUL, Lucie, Mgr., Ph.D.

9. Materiální a technické zabezpečení:

Výuka bude probíhat v učebnách vybavených ozvučením, audiovizuálními pomůckami (dataprojektorem, interaktivními tabulemi), bílou tabulí na psaní atd.

Dále budou využívány texty studijních opor, které byly vydány Katedrou společenských věd PdF UP v Olomouci společně se základní doporučenou studijní literaturou.

Organizace studia: Studium je organizováno prezenční (přímá výuka) formou.

Přímá výuka probíhá formou přednášek s tím, že v jejich rámci mají studující možnost diskutovat o probíraném učivu nebo na téma dané konkrétním vyučujícím.

O veškeré organizaci studia budou účastníci studia informováni jednak na první konzultaci, ale také v průběhu studia katederním manažerem studia.

10. Způsob vyhodnocení akce:

Veškerá evidence zápočtů, zkoušek a kolokvií bude vedena prostřednictvím studijní agentury STAG. Každý předmět je kreditově ohodnocen, celkový počet kreditů je 120 (60 kreditů za každý dvousemestrální rok studia).

Program je ukončen závěrečnou zkouškou z vybraných disciplín. Závěrečná zkouška probíhá před odbornou komisí.

Závěrečná zkouška před komisí bude vykonána z předmětů:

- české dějiny
- obecné dějiny (s přihlédnutím k vybraným tematickým okruhům z dějin správy, dějin mezinárodních vztahů a práva)
- didaktika dějepisu

Součástí závěrečné zkoušky bude i obhajoba a diskuse k závěrečné písemné práci.

Absolventi získají osvědčení o absolvování studia k rozšíření odborné kvalifikace (studia zaměřené na přípravu učitelů ZŠ a SŠ) v souladu s ustanovením § 24 odst. (5) zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Účastníci programu budou hodnotit program pomocí evaluačních nástrojů dle „Plánu evaluace vzdělávacího programu pro splnění (dalších) kvalifikačních předpokladů“ (viz samostatný dokument).

Personální zajištění vzdělávacího programu:

Vzdělávací program je administrován studijním **referentem**, který zodpovídá za administrativní zajištění přijetí účastníka do VP, jeho průběh studia (účasti v programu) a také je zodpovědný za administraci ukončení účasti účastníka ve vzdělávacím programu.

Garant vzdělávacího programu je zodpovědný za kvalitativní zajištění vzdělávacího programu.

Manažer vzdělávacího programu zajišťuje účastníkům odbornou podporu ve „studijních“ záležitostech, koordinuje rozvrh výuky, a společně s referenty vzdělávacího programu komunikuje s jednotlivými lektory/vyučujícími. Zároveň působí jako prostředník mezi účastníky a garantem vzdělávacího programu, resp. studijním referentem, příp. vedením instituce (proděkanem/děkanem/prorektorem/rektorem).

Evaluátor je osoba, která na pracovišti (Centru celoživotního vzdělávání PdF UP v Olomouci) zajišťuje evaluační aktivity spojené s realizací jednotlivých vzdělávacích aktivit (dílčích disciplín i celého vzdělávacího programu). Zároveň spolupracuje s Představitelem vedení pro kvalitu a Interním auditorem, jakožto osobami pověřenými naplňováním systému managementu kvality stanoveným normou ČSN EN ISO 9001:2016. Centrum celoživotního vzdělávání PdF UP v Olomouci je držitelem certifikace dle této normy od roku 2013.